

Dr Milan Nešić, Fakultet za uslužni biznis, Sremska Kamenica (Novi Sad)

Dr Vidosav Lolić, Panevropski univerzitet Apeiron,

Fakultet sportskog menadžmenta Banja Luka

TRENERSKI STAŽ KAO ODREDNICA MENADŽERSKIH STAVOVA U KARATE SPORTU

1. Uvod

Trenerski poziv ili opredeljenje pojedinaca za obavljanje trenerskog posla sigurno je jedna od najznačajnijih odrednica u sportskoj delatnosti, odnosno u sportu kao društvenoj pojavi. Suštinu sporta čini takmičenje - nadmetanje, a fundamentalni deo ovog složenog sistema jeste trenažni proces, odnosno priprema sportista za realizaciju sportskih ciljeva kroz takmičenje i sportske pobeđe.

Navedeni proces se ne može zamisliti bez dva bitna faktora - trenera i njegovog sportiste, koji se mogu posmatrati i kao jedinstveni specifičan "sistem". U karate sportu, kao i sportu u celini, trenažni proces se odvija u nedeljivoj povezanosti delova navedenog "sistema" koji čine karate trener - karate sportista. Karakteriše ga jedinstvo cilja, neposredni stvaralački kontakt, kao i stepen njihovog uzajamnog poverenja.

U literaturi postoje različita gledišta o razlozima za izbor trenerskog zanimanja. Kako navode Paranosić i Lazarević (1975): "kao i svaki drugi izbor profesije, tako ni izbor trenerskog poziva nije ni malo slučajan, bez obzira što će mnogi treneri reći da su poziv izabrali "slučajno" ili "sticajem okolnosti. Trenerski poziv može da služi kao dobar teren za kompenzaciju. Oni koji su bili samo prosečni sportisti mogu da "produže" svoj sportski vek i da kao treneri pokažu trofeje koji su im izmakli kao aktivnim sportistima. Istovremeno oni, indirektno, dokazuju da nisu mogli biti samo prosečni đaci kada su se dokazivali kao vaserski učitelji. Vrhunskim sportistima, opet, trenerski poziv služi da nastave sa svojom uspešnošću, ...". Ovakva gledišta u vezi trenerskog angažovanja mogu se u velikoj meri odnositi i na karate trenere. Jer, mora se prihvatiti mišljenje, da opredeljenje za trenersko zanimanje, pored neizostavnog uticaja spoljašnjih faktora, najvećim delom je proizašlo iz niza unutrašnjih potreba pojedinaca.

Bez obzira na faktore koji uslovljavaju opredeljenje za trenerski rad, pred njih se postavljaju složeni zadaci koje trenažni proces u sebi sadrži. Pored neposrednog rada sa sportistima, treneri u suštini, obavljaju i svojevrzne menadžerske funkcije. Može se slobodno reći da sportski trener (karate trener) u svom radu objedinjava sve osnovne funkcije menadžmenta. On predviđa (razvoj sportske grane, sportskih rezultata, konkurenciju,...), planira (razvoj sportske delatnosti, svojih sportista, planiraju treninge i takmičenja, i sl.), učestvuje u organizaciji (jer ne mogu realizovati svoje planove ako sportsko ili klupsko organizovanje nije na odgovarajućem nivou), rukovodi i vodi kadrovsku politiku (najznačajnijom sportskom supstancom - sportistima) i vrši permanentnu kontrolu (posebno u pogledu trenažnog procesa i njegovih rezultata).

2. Metod rada

U okviru šire obavljenog istraživanja na području AP Vojvodine (Nešić, 2005), čiji je predmet bio proučavanje i identifikacija motivacionih dispozicija koje značajno

utiču na radno angažovanje trenera i drugih rukovodećih kadrova u karateu, jedan od segmenata se odnosio i na utvrđivanje uticaja trenerskog staža na motive i stavove menadžerskih struktura karate klubova u Vojvodini. Uzorak ispitanika je imao karakter namernog, s obzirom na to da su odabrani karate klubovi koji pripadaju organizacionoj strukturi Karate saveza Vojvodine i uzet iz populacije sportskih stručnjaka i rukovodilaca koji aktivno deluju u karate sportu, odnosno uključeni su u proces vođenja karate klubova. Istraživanjem je obuhvaćeno ukupno 170 ispitanika oba pola, od čega 80 karate trenera i 90 rukovodilaca klubova. U istraživanju su učestvovala 53 kluba iz 40 naseljenih mesta u Vojvodini, koji prema organizaciono-teritorijalnom ustrojstvu Karate saveza Vojvodine pripadaju regionima: Severna Bačka, Južna Bačka, Srem, Severni Banat i Južni Banat.

Kao istraživački instrument korišten je anketni upitnik, koji je posebno konstruisan za navedeno istraživanje.

3. Rezultati i diskusija

Opređenjenje za trenerski poziv u karate sportu još uvek je bitno uslovljen aktuelnim društveno-ekonomskim okruženjem. Primeri iz neposredne prakse pokazuju da se u trenažnom radu duže zadržavaju treneri koji u određenom vremenskom periodu postižu dobre rezultate. Takođe, većina trenera se opredeljuje baš za ovu delatnost, jer je karakteriše stvaralački odnos, pri čemu oni osećaju i određeno zadovoljstvo u vođenju i pozitivnim efektima trenažnog procesa. Kroz ostvarene radne rezultate treneri stižu i značajnu društvenu afirmaciju, koja im, na određeni način omogućava i ostvarenje težnji za materijalnom satisfakcijom.

Vreme provedeno u karate sportu u celini, a posebno u vođenju trenažnog procesa, sigurno je da može predstavljati značajan faktor usmeren ka realizaciji postavljenih ciljeva i radnih ambicija. S toga će u izlaganjima koja slede prostori istraživanja biti predstavljeni sa pozicija trenerskog staža.

Istraživanjem je, između ostalog, utvrđeno da kod karate trenera, u celini, postoji veoma izražen *motiv postignuća*. Takođe je konstatovano da ovaj motiv ima značajnu povezanost i sa ostalim prostorima istraživanja - stavovima i zadovoljstvom. Njegove implikacije prema trenerskom stažu ispitanika, prikazane su u tabeli 1.

Tabela 1. Trenerski staž i motiv postignuća

TRENERSKI STAŽ		MOTIV POSTIGNUĆA.			Ukupno
		I manje izražen	II izražen	III visoko izražen	
I	1 - 5 godina	12 41,4	9 31,0	8 27,6	29 100
II	6 - 15 godina	5 19,2	9 34,6	12 46,2	26 100
III	16 - 30 godina		13 50,0	13 50,0	26 100
Ukupno:		17 21,0	31 38,3	33 40,7	81 100

$$\chi^2 = 14,629$$

$$df = 4$$

$$r = 0,006$$

Uočava se da trenerski staž kao uslov za ispoljavanje motiva postignuća, pokazuje određene tendencije. One se mogu predstaviti konstatacijom, da je sa povećanjem trenerskog iskustva (trenerskog staža) uočljiv i porast motiva postignuća, odnosno povećava se broj onih trenera koji u svom radu postavljaju sve više ciljeve i koje nastoje realizovati svojom aktivnošću. Razlog za ovakvu pojavu može se tražiti u različitom sagledavanju karate sporta iz ugla takmičara ili trenera. Mlađi treneri se, uglavnom, nakon takmičarske karijere uključuju u aktivnosti vođenja trenažnog procesa. Ciljevi i prostor delovanja (naročito obaveza) sada su mnogo širi i obuhvatniji nego u njihovo takmičarsko doba. Kao takmičari imali su prevashodni zadatak da budu dobro pripremljeni i da ostvare određene sportske rezultate, što im je i usmeravalo motiv postignuća (osvojiti medalju). O svim ostalim faktorima za njih je ``mislio`` trener. Pruzimanjem uloge trenera, prostor i obaveze se znatnije proširuju, a ciljni pravci dobijaju višedimenzionalni oblik. Sada su oni, kao mlađi treneri, ti koji treba da imaju u vidu različite aspekte karate sporta i odgovorni su za ispunjenje svih uslova (sada mnogobrojnijih) koji su neophodni da bi njihov takmičar ostvario svoj prioritetni cilj - osvajanje medalje. Suočeni sa ovako kompleksnim zadacima, uz nedostatak iskustva (a iskustvo je često i osnova saznanja), oni najčešće sebi postavljaju relativno manje zahtevne zadatke, a time i ciljeve. Na taj način, između ostalog i motiv postignuća ima nešto slabiju dimenziju, odnosno manje je izražen. Takođe, prisutna je i pojava da se, u želji za što bržom trenerskom afirmacijom, postavlja veći broj ciljeva istovremeno, što u određenom momentu može da stvori ``konfuziju ciljeva`` te se očekivani rezultati ne pojavljuju u planiranom (zamišljenom) obliku. Dakle, kod mlađih trenera, u najvećem broju slučajeva, još uvek nije razvijen osećaj realnosti i diferencijacije ciljeva.

Nasuprot njima, iskusni karate treneri, sa dugogodišnjim trenerskim stažom (a pre toga i takmičarskim) su svoje radne rezultate ostvarivali u dužem vremenskom periodu. Sa trenerskim ``sazrevanjem`` i ``uzrastanjem`` bili su u prilici da iskuse kako dobre, tako i problematične strane ovog poziva. Sagledavajući iskustveno sve aspekte trenerskog poziva, relanije i racionalnije mogu da izdiferenciraju i postave ciljeve koje mogu ostvariti. S obzirom na iskustvo i stečeno znanje, izbor ciljeva je, u najvećem broju slučajeva takav, da omogućava i njihovo postizanje. Takođe, kod trenera sa dužim radnim stažom, ciljevi se, uglavnom, postavljaju etapno, što podrazumeva da se tek po realizovanju jednog određenog cilja, vrši projektovanje i usmeravanje ka sledećem.

Mada su navedeni faktori samo jedan segment u razjašnjenju razmatrane pojave, može se zaključiti da je, sa aspekta ovog istraživanja, trenerski staž bitna odrednica za ispoljavanje motiva postignuća, kao jedne od najznačajnijih dispozicija u motivacionoj strukturi karate trenera.

Opšti stav prema karate sportu kao društvenoj pojavi i motiv postignuća su u predmetnom istraživanju pokazali svoju neposrednu povezanost. Sa aspekta trenerskog staža, uočene se slične tendencije, o čemu govore statistički pokazatelji (tabela 2).

Tabela 2. Trenerski staž i opšti stav

TRENERSKI STAŽ		OPŠTI STAV			Ukupno
		I manje pozitivan	II pozitivan	III izrazito pozitivan	
I	1 - 5 godina	16 55,2	9 31,0	4 13,8	29 100
II	6 - 15 godina	10 38,5	7 26,9	9 34,6	26 100
III	16 - 30 godina	4 15,4	7 26,9	15 57,7	26 100
Ukupno:		30 37,0	23 28,4	28 34,6	81 100

$$\chi^2 = 13,634 \quad df = 4 \quad r = 0,009$$

Jedno od objašnjenja ovako iskazanih rezultata treba, svakako, povezati sa tendencijama koje su ispoljene u pogledu motiva postignuća. S obzirom da stavovi predstavljaju motivacionu podlogu i akcione pokretače, slična osnova u pogledu trenerskog staža moguće da je prisutna i u ovom slučaju. Mlađi treneri, shodno svom iskustvu i trenerskom znanju, verovatno mnogo više očekuju od rada u karate sportu. Dok su kao takmičari dostigli svoj određeni maksimum (ili ne), u trenerskom pogledu oni teže ka novim uspesima i dokazivanjima. Međutim, kao treneri postaju mnogo svesniji određenih ograničenja koje društveno okruženje uslovljava, te pojedine pojave ocenjuju manje pozitivno. S druge strane, treneri sa dugogodišnjim iskustvom u radu karate sporta svoju, uglavnom, izrazitu pozitivnost prema opštim pojavama u vezi sa njim, iskazuju u dva moguća pravca. Prvi, da su i pored određenih teškoća i ograničavajućih pojava, kroz karate sport ispunili svoja očekivanja, te ga u celini posmatraju i procenjuju pozitivno, uvažavajući pri tom prvenstveno njegove vrednosti. I drugo, da su se kroz dugogodišnju "borbu" sa svim negativnostima u ovoj oblasti jednostavno "srodili" sa problemima, te sve to smatraju trenutno "normalnim" pojavama u skladu sa opšte društvenim stanjem. Ovako "prekaljeni" oni prvenstveno vrednuju pozitivne strane karatea kao sporta, a kroz izraženo postignuće nastoje da ih i dalje afirmišu.

Karate na području AP Vojvodine, kroz organizaciono delovanje Karate saveza Vojvodine kao legitimnog predstavnika ovog sporta u strukturi sportskog organizovanja na nivou Republike Srbije, ima svoju značajnu funkciju i mesto u njegovom razvoju. Kao jedan od najorganizovanijih regiona u okviru KFS u pogledu rezultata koje postiže i određenih organizacionih specifičnosti, može se posmatrati i kao relativno autonomna karate organizacija. Ovakve specifičnosti (relativno samostalna organizaciona i takmičarska celina koja je direktno inkorporirana u KFS, a što je utemeljeno na statutarnim osnovama) podrazumevaju da neposredni učesnici u organizacionom procesu u celini, ali i pojedinačno, imaju svoja određena gledišta, iskustva i načine rada, a koja se mogu projektovati i na ispoljavanje stavova u vezi sa pitanjima karate sporta na ovom području.

S obzirom da se *posebni stavovi* ispitanika ipak formiraju i egzistiraju u okviru jednog opšteg pogleda na ovaj sport, do sada izloženi razlozi za razmatranje odnosa stavova

i trenerskog staža, mogu biti uvaženi i kod ove analize. Odnos trenerskog staža ispitanika i njihovih posebnih stavova prema karate sportu prikazan je u tabeli 3.

Tabela 3. *Trenerski staž i stavovi o karate sportu u Vojvodini*

TRENERSKI STAŽ		POSEBNI STAVOVI			Ukupno
		I manje pozitivan	II pozitivan	III izrazito pozitivan	
I	1 - 5 godina	13 44,8	7 24,1	9 31,0	29 100
II	6 - 15 godina	11 42,3	5 19,2	10 38,5	26 100
III	16 - 30 godina	3 11,5	11 42,3	12 46,2	26 100
Ukupno:		27 33,3	23 28,4	31 38,3	81 100

$$\chi^2 = 9,028 \quad df = 4 \quad r = 0,060$$

Iz prezentovanih podataka uočljivo je da se u ovom slučaju, za razliku od opšteg stava, ne pojavljuje značajna statistička razlika koja bi ukazivala na uslovljenost ispoljavanja posebnih stavova u odnosu na trenerski staž.

Međutim, i kod posebnih stavova se uočava slična usmerenost ispoljavanja kao u prethodnoj analizi, samo što razlike između komparativnih grupa koje karakterišu trenerski staž, nisu toliko izražene da bi uticale na statističku značajnost. Vidljiv je trend povećanja pozitivnosti stavova u sve tri grupe, što smanjuje mogućnost značajnijeg uticaja faktora trenerskog staža na stepen pozitivnosti.

Stavove prema karate sportu u Vojvodini, na osnovu iznetih podataka, karakteriše povećan broj ispitanika koji ispoljavaju usmerenost ka pozitivnijim vrednostima stavova. Pored razloga koji karakterišu i opšte stavove prema ovom sportu, treneri u ovom slučaju sigurno da bolje procenjuju i vrednuju konkretno stanje u okruženju gde neposredno rade. Jasnije i konkretnije uočavaju određene kvalitete koje vojvođanski karate ispoljava u odnosu na opšte stanje ovog sporta u zemlji, ali i probleme koji ih opterećuju u radu. S obzirom na neposredni kontakt sa praksom u okruženju u kojem rade i mogućnost relativno neposrednijeg uticaja na rešavanje uočenih problema, mogu jasnije i konkretnije da definišu svoje ciljeve, te na taj način i formiraju određeni stav.

4. Zaključak

Motivacija predstavlja vrlo složen proces koji često ispoljava karakter promenljivosti, tako da se mora posmatrati u svetlu onih vrednosnih kriterijuma koji su dominirajući u određenom društvu. Samim tim i u delatnostima koje se u njemu odvijaju, gde svoje značajno mesto svakako da ima i sportska delatnost. Karate kao integralni deo sporta, sasvim sigurno je podložan svim socijalnim promenama koje se u našem društvu odvijaju sve brže i dinamičnije.

Sa stanovišta ovog istraživanja karate sport i delatnost u njemu, posmatran kroz

celinu svoje sociološke determinisanosti, imao je u centru interesovanja ljudske potencijale koji su odgovorni za njegovo celovito funkcionisanje. Drugim rečima karate je razmatran iz ugla egzistencije i funkcionisanja sportskog menadžmenta, kao jedinstvenog sistema vođenja poslovanja u ovoj sportskoj grani.

Kao i za svaku drugu radnu delatnost, tako je i za angažovanje navedenog menadžerskog karate potencijala, od velikog značaja utvrđivanje i pozicioniranje njihovih pojedinih potreba koje pokreću na rad i aktivnosti baš u ovoj sportskoj grani. Sigurno je, s toga, da se među najznačajnijim pokretačima na aktivnost mogu smatrati motivi i stavovi. Proučavanje motivacije navedenog ljudskog potencijala u karate menadžmentu i njenog uticaja na radno angažovanje u sportskoj karate delatnosti, podrazumeva sagledavanje niza aspekata koji su bitni za ponašanje trenera i rukovodilaca karate klubova u sferi njihove aktivnosti vezane za ovaj sport. Drugim rečima, motivacioni aspekti karate trenera i rukovodilaca mogu se posmatrati kao interes za specifičnu radnu motivaciju, dakle faktore koji organizuju, usmeravaju i određuju trajanje radne aktivnosti u karate klubovima.

U strukturi motivacije ispitanika motiv postignuća se pokazao kao veoma značajna dispozicija motivacionog prostora, posebno kod karate trenera, kao bitnog, ako ne i trenutno najznačajnijeg resursa menadžmenta u klubovima. U celini gledano ovaj motiv je pokazao visok intenzitet prisutnosti, što se može tumačiti i u svetlu potvrđivanja teorijskih postavki da je u sportskoj delatnosti ovo jedan od najvažnijih motivacionih faktora.

Pored motivacije kao najznačajnijeg činioca za razumevanje uzroka čovekovog ponašanja i stavovi, kao pokretačka komponenta ljudske aktivnosti, imaju izuzetan značaj prilikom razmatranja psiholoških aspekata u određenoj delatnosti. Posebno je ovo pitanje značajno za procese u karate sportu, jer se celokupna aktivnost sportskih činilaca, pre svih interpersonalni donosi, odvijaju u međusobnoj interakciji. Treneri i rukovodioci karate klubova su u ovom istraživanju pokazali prisustvo pozitivnih stavova prema karate sportu u celini, kao i prema njegovim pojedinim aspektima karakterističnim za područje Vojvodine. Vrednosti koje sa sobom nosi ovaj sport visoko su ocenjene kroz čvrsto formiran pozitivan stav, čiji intenzitet potvrđuju i skalne vrednosti. Na sličan način ispitanici se odnose i kada je u pitanju karate sport u Vojvodini, sa svojim određenim specifičnostima, što iskazuju pozitivnim stavom u celini. Mada u pojedinim indikatorima reaguju nešto strožijim kriterijumom, oni ne utiču na konačnu pozitivnost stavova. To se prvenstveno odnosi na detektovane pojave koje predstavljaju remeteći faktor za uspešniji razvoj karate sporta na ovom području. U celini gledano može se smatrati da stavovi koji su formirani kod trenera i rukovodilaca karate klubova na području Vojvodine, predstavljaju dobru podlogu za ispoljavanje pojedinih motivacionih dispozicija, koje značajno opredeljuju njihovo angažovanje u radu klubova.

Menadžerska pozicija koju pojedinac u sportu obavlja, a ovde je reč o trenerima i rukovodiocima karate klubova, pokazala se kao vrlo bitan faktor za egzistenciju i ispoljavanje motiva postignuća. Kod trenera je ovaj motiv mnogo izraženiji u odnosu na rukovodioce, kada je u pitanju potreba za postignućem kroz rad u karateu. Trenerima je realizacija postignuća kroz karate delatnost snažan pokretač, prvenstveno u pravcu što

kvalitetnijeg rada sa karate sportistima i, sa njima, postizanja visokih sportskih rezultata. Na osnovu takvih rezultata, što se ogleda pre svega u broju osvojenih medalja i titula, državnih i međunarodnih visokih plasmana (pojedinaca i timova), vrednuje se i rad trenera. Kako od strane rukovodstva kluba, tako i od šire društvene zajednice (lokalne sredine, strukovnih organizacija i državnih sportskih asocijacija). Takođe, potreba za postignućem se ogleda i u nastojanjima za što bolje funkcionisanje karate kluba u kome rade, njegovog materijalnog i statusnog zbrinjavanja, organizacione stabilnosti, kao preduslova za kvalitetan rad sportista. Kvalitetnim radom i visokim rezultatima trenera (a time i sportista), klub ostvaruje svoju poziciju i u okviru celokupne karate organizacije (pokrajinske, republičke, državne...), te na taj način neposredno utiče na položaj karatea u širem sportskom okruženju.

5. Literatura

1. Bahtijarević-Šiber, F.(1999): *Menadžment ljudskih potencijala*. Zagreb:Golden marketing
2. Dunderović, R.(1996): *Psihologija sporta*. Novi Sad: Fakultet fizičke kulture
3. Dunderović, R.(2004): *Osnovi psihologije menadžmenta*. Novi Sad:Fakultet za menadžment
4. Lazarević, Lj.(1981): *Struktura motivacije kod sportista*. Doktorska disertacija. Fakultet fizičke kulture. Beograd
5. Maslov, A.(1982): *Motivacija i ličnost*. Beograd:Nolit
6. Nešić, M.(2003):. *Motivacioni aspekti sporta*. Bačka Palanka: Logos
7. Nešić, M. (2005): *Motivaciona struktura trenera i rukovodilaca kao faktor menadžmenta u karate sportu*. Doktorska disertacija. Fakultet za menadžment. Novi Sad
8. Nešić, M. (2007): *Sport i menadžment*. Novi Sad:Tims
9. Paranosić, V., Lazarević, Lj.(1975): *Psihodinamika sportske grupe*. Beograd: Savez za fizičku kulturu Jugoslavije
10. Raič, A.(1994): *Efektivni sportski menadžment*. Novi Sad: SIA
11. Ristić, D.(2003): *Osnovi menadžmenta*. Novi Sad: Fakultet za menadžment
12. Tepavčević, S., Nešić, M.(2000): Kadrovi u karate sportu. *Naučno-stručni simpozijum "Nauka i karate sport"*. Novi Sad

SUMMARY

COACHES' WORK EXPERIENCE AS AN INDICATOR OF MANAGEMENT ATTITUDES IN KARATE

Sports in general, which, self-understandably, implies karate as well, belongs to that aspect of social improvement which focuses on satisfying individual and group needs, but those of a country too. Karate does not yield any material value, but it creates certain values important for the whole society which can be materialised by other pro-

cesses. Just like any other field of work, recruiting particular management personnel in karate is significant for indicating and positioning those needs that compel them to work in this very field. Therefore, one is certain: among the most significant factors that provoke activity are motives and attitudes.

In today's karate in Vojvodina particular managerial roles have not been well defined yet. The concept and strategy of a karate club as a basic organisational unit in sport is primarily based on knowledge, interests and motivation of a karate coach. Hence, there is a different motivational structure among those who are in karate.

Key words: coaches, karate, managers, attitudes.

“Dan”, 15. mart 2008.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА НОВИНАРЕ ПОВОДОМ НАУЧНИХ СКУПОВА
ЦРНОГОРСКЕ СПОРТСКЕ АКАДЕМИЈЕ

Без конкуренције у региону и шире

Бјелица и Симоновић

Црногорска спортска академија од 4. до 6. априла у Бијелој биће домаћин четвртог конгреса и међународне научне конференције, која ће пети пут бити одржана у организацији те асоцијације. Организатор је саопштио да се очекује око 300 учесника из иностранства са око 200 тема.

– Конгрес је, по квалитету и квантитету, превазишао све претходне. То довољно говори да је наш рад наишао на запажен одзив ван граница Црне Горе. Ниједан скуп сличан нашем, а одржан се у Новом Саду, Сарајеву и Београду, није успио да нам буде конкуренција, рекао је на предсједник ЦСА Душко Бјелица на конференцији за новинаре, одржаној јуче у Подгорици.

Он је нагласио да о значају Конгреса најбоље говори податак да ће у његовом раду учество-

вати научници из 17 држава.

– За црногорске стручњаке и спортисте посебно би могла да буде занимљива дијагностика у спорту – морфолошка, биомеханичка, моторичка и функционална. Када су у питању психолошка и социолошка дијагностика у спорту, спортска наука је још у хипотетском простору, рекао је Бјелица.

Предсједник ЦСА је најавио да ће све теме које буду пријављене на скупу бити објављене у научном часопису Спорт монг.

– Присуствоваће декани са 15 факултета из окружења и седам стручних тимова из разних држава, од којих два из Москве. До сада је пријављено 186 реферата, а биће још седам или осам тема по позиву које ће бити на пленарном излагању. Број реферата неће прећи 200, а око 40 смо вра-

Симоновић: Број учесника говори о значају

Предсједник Црногорског олимпијског комитета Душан Симоновић сматра да је скуп корисна стручно-спортска активност на највишем нивоу.

– ЦОК сматра скуп изузетно значајним, а 300 учесника из иностранства најбоље говори о његовом значају. Посебно нам је важно да преко сарадње са ЦСА интензивирамо нашу активност са Међународним олимпијским комитетом како бисмо из програма те асоцијације који су већ дефинисани могли повући одређена средства, рекао је Симоновић.

Он је истакао да су за ЦОК изузетно интересантне теме – спорт и медицина, жене и спорт, као и школски и универзитетски спорт и спортски туризам.

тили, казао је Бјелица, поновили да је скуп отворен за јавност и да сви који буду жељели да се пријаве, морају то урадити писмено.